

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40.—, za pol leta Din 20.—, za četrt leta Din 10.—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku. —

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/L. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 11.467.

List za državne nameščence in upokoјence

—la: Letošnji prvi december

Ko vsi sloji Slovencev, Hrvatov in Srbov slave praznik zedinjenja, tudi državni uslužbenci in upokoјenci ne stojijo nebržni ob strani. Saj so že po svojem stanu poklicani, da varujejo državo in da dajejo vsem drugim državljanom dober vzgled državljanske zavednosti in zvestobe. Kakor vsako leto se tudi letos državni uslužbenci in upokoјenci zavedajo pomembnosti te obletnice, ki nas spominja zgodovinskega dneva, ko se je rodila naša, tako težko pričakovana država. Zato praznik zedinjenja z ostalimi državljanji združi vsako leto tudi vse pripadnike našega stanu, ki nosijo v srcu živo vero v svojo zedinjeno, svobodno državo in trdno voljo, ohraniti ji zvestobo do konca.

Da so pa letos čustva državnih uslužbencev in upokoјencev navzlic svetlemu prazniku malce grenka in trpka, ne bo začudilo nikogar, ki pozna razmere. Poln težkih in morečih skrbi je čas, v katerem živimo, revščina in stiska trkata na premnoga vrata uradniških domov in brez števila družin drž. uslužbencev le s strahom gleda v prihodnost. Medtem, ko so se pridobitni stanovi v zadnjem letu vsaj deloma oddehali od morečih bremen in svobodneje zadihali, so naše razmere ostale stare. In medtem, ko so mnogi pripadniki drugih slojev dočakali prav zdaj dobo novega gospodarskega razcvita in razmaha, se naše, že naravnost obupne razmere nikakor in morejo izboljšati.

Vsi stanovi so vsaj kdaj v devetnajstih letih, kar živimo v svobodni državi, doživeli konjunkturo, da so vsaj nekaj časa živeli ne le v dobrih razmerah, temveč kar v izobilju — za nas državne uslužbence in upokoјence pa ni bilo nikdar konjunkturo, nikdar oddiha in razbremenitve. Upokoјenci, zlasti staroupoјenci, hudo trpe od vsega početka, aktivni pa komaj, komaj še prenašajo bremena, ki jih tišče k tlom. Nikoli doslej še niso bili naši prejemki tolikšni, da bi bili zadostovalni za stanu primerno življenje, da bi bil pa mogel kdo izmed nas vsaj trohico prihraniti za starost ali izredno potrebo, o tem ni niti govora. Tudi zadnje neznatno izboljšanje — prav za prav le delna vrnitev reduciranih prejemkov — je komaj kapljica v morje draginje, ki neprestano narašča. Tudi s tem izboljšanjem je enako, kakor z vsakim zvišanjem naših prejemkov doslej: komaj po neznanskih in dolgotrajnih borbah dobimo povišek, že ga je draginja prehitela in naš položaj se ni prav nič izboljšal. Upokoјencem pa niti niso vrnili v letu 1935. odvzetih doklad.

Boli nas, da moramo ob tem prazniku ugotovljati tako neprijetne resnice, mislimo pa, da je boljše, če si pogledamo v oči. Zvestoba in vdanost državnih uslužbencev in upokoјencev domovini in državi misli je tolikanj preizkušena in prekaljena, da je nič ne more omajati. Taka spoznanja nas morejo voditi le k poboljšanju. Saj smo tudi sami krivi, če se nam tako skopo reže vsakdanji kruh. Bile so prilagoditve, ki bi bili s svojim glasom mogli okreniti svojo usodo v drugo smer, pa nismo. Zaradi politične neizkušenosti in preprostosti — ali zaradi preglobokke, res nesebične vdanosti državni ideji? Kdo ve? Gotovo je, da si bomo morali nekoč v bodočnosti svojo pravico do dovolj velikega kosa kruha sami priboriti. Podaril nam ne bo nihče nič!

Tako moramo državni uslužbenci in upokoјenci na devetnajsto obletnico rojstva naše države skleniti, da bomo enako zvesto in požrtvovalno, kakor

smo doslej, tudi v prihodnje delali za državo in narod. Hkrati moramo pa skleniti, da se bomo prav tako zvesto in požrtvovalno oklenili svojih stanovskih in strokovnih organizacij, svojih kulturnih in gospodarskih podjetij, svojih glasil in dobrodelnih ustanov. Zakaj le zadovoljno, gmotno zavarovano in zato nepodkupljivo državno uslužbenstvo je tisti temelj sleherne državne uprave, ki more dati poročilo za pravičnost, poštenost in red v državi. To je pa spet prvi in poglobitni pogoj zadovoljstvu vseh državljanov.

Zadružno zavarovanje

Razumen človek ne živi iz dneva v dan. Pogled mu je uprt v bodočnost, ki jo mnogokrat označuje negotovost. Skrb za bodočnost pomeni torej po večini nemir, ki ga človek skuša ublažiti na najrazličnejše načine. Med najuspešnejše, najzanesljivejše in najprimernejše načine v današnjih razmerah prištevamo zavarovanje, pri nalašč v to svrhu ustanovljenih zavodih. Skoraj ni rizika, proti kateremu se posameznik ne bi mogel obvarovati in zavarovati. Proti vsem mogočim elementarnim nezgodam, toči, poplavi, ognju in proti vsem mogočim nesrečam, ki lahko zadenejo posameznika ali njegovo lastnino.

Toda nas, male ljudi, ki nam lastnina skoraj ne more biti ogrožena, zanima predvsem življenjsko in posmrtno zavarovanje, ki je postalo nujnost zlasti za one, ki vedo, da se ne morejo zavarovati.

Res je, da zavarovanje do nedavna ni bilo dostopno širokim slojem, ker so zavarovalnice iskale rentabilnejše možnosti, kakor pa je zavarovanje tistih, ki morejo vplačevati le majhne premije. Iz istega razloga pomen zavarovanja tudi ni bil v zadostni meri popularen. Toda skrb za bodočnost je po veliki vojni, kateri je sledila velika kriza, zdramila tudi malega človeka. Poleg tujih velekapitalističnih zavarovalnic so se pričeli ustanavljati tudi domači zavodi, ki pa so zasledovali ravno tako v prvi vrstizasluzek, na drugem mestu pa je šele bila zaščita in njena socialna svrha. Navedeni tendenci so se šibkejši sloji poizkušali izogniti z ustanavljanjem raznih posmrtnih skladov, društev za samopomoč in sličnih ustanov, ki so zrasle v raznih krajih, ne vselej brez spekulativnih namenov, po večini pa brez vsakršne računsko verjetnosti, torej brez možnosti, da bi zadovoljile danim obljubam in obveznostim.

V takih razmerah se je pojavilo **zadružno zavarovanje** s ciljem, da zamaši očitno vrzel in z namenom, da ogroženim nudi pravično in stvarno zaščito.

Poslovna načela zadružnega zavarovanja se v mnogem razlikujejo od načina poslovanja kapitalističnih podjetij. Zadružno zavarovanje v prvi vrsti zbrane kapitale nudi na uporabo in uslugo svojim zavarovancem preko raznih zadružnih ustanov, medtem ko zasebne zavarovalnice nalagajo sredstva v velika in dobičkanosa podjetja, ki donošajo visoke rente, kar po večini pomeni tudi velik rizik, kajti znano je, da stojita rentabilnost in sigurnost vedno v nasprotju.

Sredstva zadružnega zavarovanja pa služijo izključno le socialnim, kulturnim in zdravstvenim svrham samih zavarovancev in sicer za gradnjo stanovanjskih kolonij, otroških zdravilišč, letovišč, igrišč, parkov, za gradnjo zadružnih podjetij: tovarn, delavnic, skla-

Zavedati se moramo pri tem, da smo tudi mi sami država, da smo tudi mi del tistega naroda, ki mu služi ves državni aparat.

Prepričani smo, da je mogoča tudi za nas v prihodnosti rešitev vseh tistih morečih vsakdanjih skrbi, ki nam zdaj ne dajo prosto zadihati. Treba bo le, da spoznamo svojo moč, ki bo rasla hkrati z močjo naše stanovske zavednosti in tovariške solidarnosti. Tako bomo lahko dosegli najprej svojo gospodarsko, nato tudi politično neodvisnost, z njo pa popolno možnost, posvetiti se še bolj vneto in odločno službi za domovino.

dišč, prodajaln, domov, pekarn, mesnic, mlekarn itd.

Razen tega v privatnih zavarovalnicah nimajo zavarovanci nikake možnosti, da bi nadzirali uporabo kapitala, medtem ko v zadružnih napravah za zavarovanje zavarovanci neposredno upravljajo in vodijo te naprave ter bdijo nad usodo, dajejo smer delovanju in politiki svojega podjetja.

Pri kapitalističnih zavarovalnih podjetjih gre prav ves dobiček, ki nastaja s tem, da se zavarovancem računajo višje premije, kot pa jih zahteva matematična nujnost, v korist delničarjem - kapitalistom, po večini tujcem, ne da bi bili deležni teh koristi tudi zavarovanci. V zadružnem zavarova-

nju ni delniške glavnice niti delničarjev, ker posluje na podlagi vzajemnosti, zaradi česar zavarovancem pripadajo vsi poslovni uspehi, naj si bo v obliki manjših premij ali pa v obliki povračila doseženih poslovnih prihrankov.

Pri naši Zvezi nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev v Beogradu je zadružno zavarovanje pričelo poslovati pred dvema letoma z namenom, da državne in samoupravne nameščence obvaruje pred izrabljanjem zasebnega kapitala.

Nova panoga zadružnega udejstvovanja je imela v vrstah državnih in samoupravnih uslužbencev zadovoljiv odziv in je bila sprejeta z popolnim razumevanjem, kar dokazuje dejstvo, da je v tem kratkem času zadružnega zavarovanja pristopilo že nad 15.000 zavarovancev.

Vzrok tako zadovoljivega odziva ne leži le v ceninih tarifah in ugodnostih splošnih pogojev, temveč zlasti v tem, ker za vse obveznosti zadružnega zavarovanja jamči Zveza nabavljajnih zadrug državnih uslužbencev z celokupnim svojim premoženjem, ki predstavlja vrednost nad 160.000.000 din, kar je sorazmerno tolikšno poročilo, kakršnega ne nudi in ne more nuditi nobeno domače niti tuje zavarovalno podjetje.

Zadružno zavarovanje ima svojo dobro stran tudi v tem, da nalaga svoja denarna sredstva v krajih, kjer so bila zbrana in je torej tudi v tem pogledu popolnoma pravično.

Upokoјenci o zvišanju

Zadnjič smo prinesli nekaj izvlečkov iz člankov raznih uradniških glasil, ki so pisala o zadnjem delnem zvišanju prejemkov aktivnih uslužbencev. Iz teh izvlečkov je bilo videti, kako soglasna je sodba naših listov o tem docela nezadostnem in res skrajnem skromnem zvišanju, ki ga pa upokoјenci niti niso bili deležni. To pot bomo pa navedli nekaj resolucij upokoјenških društev o tem vprašanju.

Ze 17. oktobra je imelo Združenje upokoјencev in upokoјenk za moravsko banovino v Kruševcu svojo izredno zborovanje, na katerem so zborovalci soglasno sprejeli resolucijo, iz katere objavljamo izvleček:

»Državni upokoјenci, upokoјenke in njihove družine so v najhujšem kritičnem položaju zaradi draginje vseh življenjskih potrebščin. njihovi prejemki so pa tako revni, da je ogrožen tudi njihov obstanek sam in obstoj njihovih družin. Državni upokoјenci niso zaslužili, da z njimi tako mačehovsko ravna. Pokolenje sedanjih upokoјencev — to je tisto odlično pokolenje drž. uslužbencev prejšnje male Srbije in Črne gore, ki so s svojim udanim delom in vseh strokah drž. uprave toliko dosegli. Na svojih raneh so prenašali bremena in žrtve in mnogo pripomogli, da se je ustanovila današnja močna in velika Jugoslavija. Ti ljudje so vso svojo mladost, vsa svoja najboljša leta, vso svojo moč in tvorno silo dali državi. Mnogi izmed njih so žrtvovali celo življenje za domovino, zapustivši nepreskrbljene sirote in ostarele vdove v trdni veri, da se bo država pobrigala zanje. Toda ravno nasprotno so se z uredbo od 6. oktobra t. l. zvišale doklade samó aktivnim drž. uslužbencem, upokoјencem pa ta uredba ni zajela. Niso jih upoštevali, za njih ni draginje, prepuščeni so usodi! Zapuščeni so brez varstva in brez upanja — in to prav zdaj na jesen, ko nastopa zima, v času, ko veljajo drva m³ po 100 do 120 din, medtem ko so veljala lani 60 do 70 din.

Veselim se, ker so naši mlajši aktivni tovariši dobili vsaj nekaj izboljšanja. Bilo bi nam hudo, če se je to že itak majhno zvišanje doseglo kolikor toliko s prihranki zaradi nepovečanja naših prejemkov. Trdno smo prepričani, da tudi njim ni prav nič prijetno to zapostavljanje nas upokoјencev. Aktivni državni uslužbenci morejo in morajo iz tega črpati najboljši nauk, kaj tudi njih čaka, ko pridejo v naš položaj, to je v položaj upokoјencev in da bodo tudi oni nekega dne doživeli isto ravnanje, kakršno smo zdaj mi. — Zvišanje doklad na stanje pred 1. oktobrom 1935 in izenačenje v tem pogledu z aktivnimi je zahteva pravičnosti, je dolžnost kulturne države, ki mora biti pravična in enaka nasproti vsem svojim uslužbencem. To povečanje zahteva tudi vzgledno pošteno delo v službi domovine, ki so ji tako zvesto in udano služili naši upokoјenci.»

Zagrebska upokoјenška organizacija je prav tako imela občni zbor, in sicer 24. oktobra v Zagrebu. Iz daljše resolucije, ki je bila soglasno sprejeta, posnemamo samo nekaj odstavkov.

»Pri tem socialno opravičenem ukrepu (delnem zvišanju prejemkov aktivnim uslužbencem) se ni upoštevalo, da je treba popraviti neprimerno obupno stanje upokoјencev, katerim se, čeprav je bilo to mogoče, ni vrnilo niti tisto, kar jim je bilo odvzeto leta 1935. Namesto torej, da bi se skladno z razpoložljivimi sredstvi enako mislilo na aktivne in na upokoјene drž. uslužbence, so se zvišali prejemki samo aktivnim. To je dovršeno nesocialen ukrep, ker prvič: upokoјenci sploh nimajo možnosti, da si popravijo svoj gmotni položaj in morajo živeti od svojih mizernih pokojnin, medtem ko je pri aktivnih uslužbencih ta možnost vsaj kolikor toliko dana s službenimi potovanji, komisijami itd., drugič: iz načelnih in človečanskih razlogov ni moralnega opravičila za ta ukrep, ker se zaradi neprestano

naraščajoče draginje popolnoma brez potrebe povečuje že itak obstoječa, opravičena nezadovoljnost med tako zastopavljenimi ubogimi upokojenci. Zato v imenu 10.000 organiziranih upokojencev iz savske banovine apeliramo na človečnost odločujočih činitelj, da se ta očitna krivica kar najprej popravi, in to s pravično razdelitvijo razpoložljivih sredstev med državne in upokojene drž. uslužbenec. Zato zahtevamo in prosimo, da se kot obljubljena »prva stopnja« izboljšanja našega splošnega siromašnega stanja — vrne zdaj upokojencem vsaj tisto, kar se jim je odvzelo l. 1935., staroupokojencem naj se pa kot gmotno najslabotnejšim zvišajo pokojninski prejemki, pri čemer je upoštevati stališče, da se velik del pokojnin tudi s poviškom v ti ali drugi obliki — itak vrne v državno blagajno.

Dne 24. oktobra je imelo izredni občni zbor tudi Društvo upokojencev za vrbasko banovino v Banjaluki, ki je sprejelo resolucijo predložilo vsem pristojnim činiteljem.

Istega dne, namreč 24. oktobra je bil tudi izredni občni zbor »Združenja upokojencev za drinsko banovino« v Sarajevu. Tudi tod so zborovalci sprejeli slično resolucijo in jo odposlali na odločujoča mesta.

Združenje upokojencev in upokojenk za mesto Čačak in sosednih pet okrajev je imelo dne 25. oktobra pod predsedništvom Mil. Pavičevića izredno zborovanje. Iz sprejete resolucije podajamo nekaj odlomkov:

»Z uredbo od 6. oktobra t. l. so hoteli aktivnim uslužbencem in njihovim družinam pomagati, ker se je življenje podražilo za preko 40 % od leta 1935. Ministrski svet je torej uvidel in priznal, kar je popolnoma točno, da je razlika med cenami življenjskih potrebščin velika, in da aktivni uslužbenci s prejemki, ki jih dobivajo, ne morejo shajati niti živeti.

Nastane zdaj vprašanje, ali niso tudi upokojenci in upokojenke s svojimi družinami v istem položaju kakor aktivni uslužbenci? Odgovor je preprost in jasen: so in celo v hušjem položaju. Pogostoma imajo večjo družino, prejema pa manj, zato pa tudi teže žive in teže prenašajo današnje podražanje življenjskih potrebščin, in to zlasti najpotrebnejših: kruha, kuriva, stanovanj in drugih.

Nesorazmernost med cenami iz l. 1935. in današnjimi se najbolje vidi iz teh nekaj primerov. Leta 1935. je veljal 1 kg kruha 2 din, danes 3 din, 1 kg fižola 1.20 din, danes 2.50 din, 1 m³ drv 50 do 60 din, danes pa 120 do 140 din. Dobro bi bilo, če bi se to dviganje cen vsaj na ti višini ustavilo,

toda od dne do dne se bolj kaže tendenca nadaljnega zviševanja, tako da nastane vprašanje, kaj naj upokojenci počno, da se obvarujejo propada in da zavarujejo ugled drž. uslužbenec in države.

Upokojenci se z družinami vred vesele zaradi povečanja prejemkov aktivnim uslužbencem, verjamejo pa, da le-tim ni prijetno, da so bili oni sami upoštevani, ker vedo, da bo jutri doletelo tudi njih, kar nas upokojence danes tišči. Vemo, da — če ne drugače, vsaj pri sebi na tistem — odobravajo ta naš klic na pomoč in da nam bodo pomagali pri tako očitno pravični stvari. Kot člani kulturne države, upokojenci, upokojenke in njihove družine prosijo in po pravici zahtevajo, naj se uredba ministr. sveta od 6. okt. t. l. dopolni in se tudi njim prejemki zvišajo sorazmerno s prejšnjimi položaji in prejemki, in to od 1. novembra t. l. dalje, enako kakor aktivnim uslužbencem.

Združenje jugoslov. upokojencev za donavsko banovino v Somboru je imelo 31. oktobra izredni občni zbor, ki je sprejel resolucijo, iz katere objavljamo:

»Upokojenci donavske banovine z obžalovanjem ugotavljajo, da so bili upokojenci izvzeti od povišanja uradniških prejemkov, čeprav so gg. ministri skupnemu odposlanstvu vseh upokojenskih društev v državi pričetek julija t. l. obljubili, da se bodo — oziraje se na naše bedno gmotno stanje in nastalo draginjo — zvišali naši prejemki. Boli nas to zapostavljanje, ker se nam ne prizna naše dolgoletno delo, pri katerem smo porabili vso svojo moč, vso svojo duševno in telesno silo in vse življenje za splošno blaginjo in za kralja, domovino in narod.

Upokojenci donavske banovine ne smatrajo, da bi bila opravičena in dokazana tista nujnost, ki baje obstoji v državnih finančah in zaradi katere se ne bi mogli zvišati prejemki tudi upokojencem, saj fin. ministrstvo samo v objavi od 11. oktobra t. l. naglašaja, da je v prvih osmih mesecih leta 1937, torej samo do konca avgusta, prišlo 596 milijonov din več v državne blagajne, kakor je bilo predvideno v proračunu. — Upokojenci prosijo, da se hitro izda posebna uredba, s katero se bodo zvišali prejemki državnim in samoupravnim (banovinskim, mestnim in občinskimi) upokojencem, ker so bili oktobra 1935 znižani prejemki nele aktivnim, temveč tudi upokojenim uslužbencem.

Istega dne je bila izredna skupščina odbora upokojenske organizacije za donavsko banovino v Novem Sadu, ki je tudi sprejela slično resolucijo.

Jože Lipovec, orož. upokojenec:

Obupne razmere orožn. upokojencev

Med vprašanja, ki so ostala še do današnjega časa nerešena, oziroma se sploh še niso začela reševati, spada brez dvoma pokojninsko vprašanje starih žandarmerijskih upokojencev, katerih imamo sedaj v dravski banovini okoli 150, v vsi Jugoslaviji pa okoli 600. Vsi ti smo služili tudi v Jugoslaviji in smo bili pred letom 1923. upokojeni. Zakon o orožništvu in zakon o orožniškem pokojninskem skladu z dne 1. aprila 1922 sta nas opredelila k staroupokojencem, dasiravno imamo za Jugoslavijo prav toliko zaslug, — saj smo služili vsi enemu kralju — kot naši poznejše upokojeni tovariši, ki se nazivljejo novoupokojenci in imajo v primeri z nami staroupokojenci čisto drugačne pokojnine, ki se z našimi skromnimi niti zdaleka ne dajo primerjati.

V tem zakonu iz leta 1922. določa n. pr. čl. 13., da orožnikova pokojnina ne sme biti nikoli manjša od 480 din na leto. Navedel bom zato za primer pokojninske prejemke žandarmerijskega staroupokojenca, ki ima nekaj nad 27 let državne službe. Njegova pokojnina znaša mesečno 191,41 din, za stanarino prejema mesečno 43,33 din ter draginjsko doklado, ki je znašala 9 din dnevno — ali mesečno 270 din. Pozneje so nam draginjsko doklado po neki uredbi zvišali na 550 din na mesec. Družinski člani, žena in otroci, so dobivali po 3 din na dan, kar je znašalo mesečno 90 din. Po tem zakonu znaša torej pokojnina navedenega žandarmerijskega narednika II. razreda z nad 27 leti službe 784,74 din na mesec. Ta pokojnina je ostala še do današnjega dne nespremenjena. Pač pa se je spremenila draginjska doklada za ženo in otroke, ki se je najprej zvišala od 3 na 5 din dnevno, se nato reducirala na

110 din mesečno in se s 1. nov. 1937 spet zvišala na 140 din za otroke, dočim je ostala za ženo nespremenjena.

Zvišanje draginjske doklade od 3 na 5 din so prvotno orožniški upokojenci dosegli na ta način, da so vložili tožbo na državni svet, ki je tožbam orožniških upokojencev ugodil. Toda to še ni zadostovalo! Orožniški upokojenci so namreč vnovič morali vložiti tožbo na državni svet za izplačilo že priznanih doklad. Šele zdaj je finančno ministrstvo nakazalo nekak predujem, medtem ko nam približno polovico pravilno iztoženega in z najvišjega upravnosodnega mesta zakonito priznancga zneska še do danes ni izplačalo. Finančni minister je namreč poskrbel, da se je vnesel v finančni zakon za leto 1926./1927. člen 164., ki izplačilo navedenih doklad zabranjuje. Če vzamemo takega upokojenca s številno družino, je razumljivo, da mu pri takih prejemkih ni mogoče ne živeti, ne umreti. Saj v mestu za številno družino samo stanovanje toliko stane, kolikor ima takšen staroupokojenec pokojnine. Kje je pa še hrana, obleka, kurjava itd.!

Ko je v letu 1928./1929. postal notranji minister Jugoslavije dr. Korošec, je njemu podrejeno ministrstvo poslalo »Društvo orožn. upokojencev« s sedežem v Ljubljani »načrt uredbe o spremembi in dopolnitvi odredb zakona o orožniškem pokojninskem fondu« z dne 1. aprila 1922, izdane na podlagi pooblastila v smislu člena 176. finančnega zakona za leto 1928./1929., ki ima po členu 94. ustave moč zakona. Predloženi načrt uredbe je ljubljansko »Društvo orožniških upokojencev« v celoti sprejelo ter samo še prosilo, da bi v naslednjem navedene člene ministrstvo izpopolnilo v sledečem: (Dalje.)

Zborovanje upokojencev v Ljubljani

Dne 14. novembra je bil v veliki dvorani hotela »Metropol« v Ljubljani izredni občni zbor Društva državnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. Za zborovanje je društvo dobilo od prometnega ministrstva ugodnost polovične voznine po železnicah. Zborovanje je bilo sklicano zaradi obravnave o ustanovitvi posmrtnega sklada za društvene člane in o spremembi pravil. Predlog pravilnika za posmrtni sklad je vložil društveni odbor.

Zborovanje je bilo prav dobro obiskano in so navzoči napolnili veliko

hotelsko dvorano do kraja. Pričakovati je bilo namreč, da se bo na tem izrednem občnem zboru govorilo tudi o zadnjem delnem zvišanju prejemkov, ki ga pa upokojenci niso bili deležni.

Po raznih poročilih objavljamo nekaj o poteku zborovanja, katero je vodil društveni predsednik g. dr. Ivan Vrtačnik. Na željo zborovalcev je društveni podpredsednik, sodnik apel. sodišča g. Jakob Antloga točno odstavka do odstavka poročal o odborem predlogu. Posmrtni sklad naj bi po smrti članov nudil njihovim svojcem, oz. zakonitim dedičem, podporo,

W. Caine:

Izlet v Pariz

Z devetnajstim leti je Ellen Hickova vzela za moža Johna Buttona. Bil je prokurist pri največji banki v Ridgeburyu. Nato je preživela pet in dvajset mirnih let v Ridgeburyu. Stara je bila štiri in štiri-deset let, ko se je zgodilo, kar bom pripovedoval.

John Button je bil odličen človek, pošten, ljubezniv in nezanimiv, kakršen more biti le deževen popoldan na deželi. Bil je deset let starejši od žene in je okrog pasu meril 112 centimetrov. Ellen ga je imela zelo rada in zdel se ji je najboljši med vsem zakonci. Sicer jo je zelo dolgočasil, pa tega ni vedela. Rodila se je Ridgeburyu, kjer imajo lepo stolnico, in Ellen je bila dekanova hči, prav nič brhka hči.

John Button je Ellen oboževal. Zdela se mu je, da je krona vseh žen in brez napake. Nikdar se z njo ni dolgočasil, saj ga sploh nič ni dolgočasil. Živela sta v najsrečnejšem zakonu. Konec pet in dvajsetega leta mu je šinilo v glavo: sklenil je, da se popeljeta z Ellen na proslavo srebrne poroke v Pariz. Ob obletnici sta priredila imenitno gostijo, drugi dan sta se pa odpeljala.

Komaj je vlak potegnil, je dejal John: »Na tem potovanju bova živela po knežje. stara. Tu notri,« in potrkal se je po prsih, »imam kreditno pismo za petsto funtov in te morava do zadnjega pognati preden se vrneva.« Čeprav se je Ellen zazdelo, da pri Johnu ni vse v redu pod kapo, se vendar ni branila, izkoristiti priložnost.

Obcedovala sta v najodličnejših lokalih in obiskala vsak večer drugo gledališče. Razumela sicer nista niti besedice, kar so govorili na odru, pa morebiti je bilo tudi

prav tako. Popoldneve sta pa prebila v plesni dvorani svojega hotela.

Doma je veljala Ellen za odlično plesalko, ker se res ni z leti prav nič odebelila in je bila za svojo starost izredno gibčna. Ker je imela tudi smisel za ritem, ni bilo čudno, da v Ridgeburyu skoraj ni bilo ženske, ki bi imela toliko plesalcev kakor Ellen. John sicer ni čutil potrebe, veljati za dobrega plesalca, vendar je znal noge precej burno prestavljati, tako da se je smatral za upravičenega poprositi sleherno damo v Ridgeburyu za ples. Zadnje leto je sicer hodil samo na tiste pleske, ki jih je po svojem družabnem položaju moral obiskati. Toda zdaj je bil na počitnicah in sladko pariško ozračje ga je pomladilo. Še preden so se zbrali godci, sta že sedela za mizico in prva dva dni preplesala marsikateri ples.

Tretje popoldne je pristopil k Johnu čeden mlad gospod, in v brezhibni, čeprav malce tuje zvoneči angleščini poprosil za čast, da sme plesati z Ellen. Bil je eden izmed štirih mladeničev, ki jih je najela hotelska uprava, da so poživiljali družbo in plesali z damami, ki niso imele plesalcev ali za ples prestare može. Seveda so izbrali same brhke fante, odlične plesalce. Ellen jih je že zdavnaj opazila in si želela plesati vsaj z enim od njih. Toda ni si drznila upati, da se ji ta želja izpolni, saj je vedela, da ni med najmlajšimi. Zelo se je razveselila, ko je ravno najčednejši prišel ponjo.

»Ah, John,« je rekla, »saj dovoliš?«

»Seveda, stara,« je odgovoril John, ki bi bil rad v miru popil čaj. »Le kar, ljuba moja, saj sem v tvojo zabavo prišel sem.« Ellen je vstala in plesala sta z mladim fantom. Plesal je čudovito, bil močan kakor lev, gibčen kakor gazela in vrtela sta se kakor list v vetru. Držal jo je tesno ob jeto, kakor da je noče nikoli več izpustiti.

In Ellen se je zasačila pri želji: »Ah, če bi me zmeraj takole objemal!« Toda zgrozila se je, zakaj bila je zelo dostojna žena. Toda precej se ji je posvetilo, da je v Parizu, kjer take stvari drugače gledajo kakor v Ridgeburyu. Prihodnji ples bo plesala spet z Johnom — in zavzdihnila je.

»Zakaj vzdihujete, madame?« je vprašal lepi mladenič. »Tako očarljiva ženska kakor vi, bi se morala neprestano smehljati.« To je dejal z zvonkim, prelivajočim se glasom, da je Ellen kar vztrepetala. »V Ridgeburyu ljudje nimajo takih glasov, si je mislila. »Če bi vendar John imel tak glas!«

Nato je dejala: »Saj sem le od veselja zavzdihnila, ker sem vselej srečna, kadar plešem.«

»Naravno, če kdo tako pleše kakor vi, madame.«

»Poklon lahko vrnem, monsieur.«

»Ah,« je dejal, »pri meni je to nekaj drugega. To spada k poklicu in če ne bi znal plesati, ne bi bil tod. Pri vas je pa to zasluga, madame, ker vi plešete samo za zabavo. Plešete kakor vila. Saj se ne motim, da ste Rusinja?«

»Kje neki, Angležinja sem,« je odgovorila in zelo ji je laskalo.

»Nikoli ne bi bil mislil tega. Toliko dražesti in okusa najdete hkrati samo pri Rusinjah. Gospoda sproga, seveda, tega sem takoj spoznal, da je Anglež.«

»Kaj pa ste vi?« ga je vprašala.

»Jaz, madame? Španec sem, iz Andaluzije. Rodil sem se v Sevilli in če ste tako ljubeznivi, da vas to zanima, vam povem svoje ime: Diego Sebastian Valdepenas.«

»Ah,« je zavzdihnila in si mislila, kako bajno je vse to.

»Gotovo poznate Španijo?« jo je vprašal.

»Ne, tako daleč še nisem bila. Toda zmeraj sem hrepenela spoznati to krasno deželo.« Da je šele pred tremi dnevi prvič

prišla iz Anglije, se ji ni zdelo potrebno pripovedovati.

»Da, madame,« je dejal, »potem si pa morate res ogledati Španijo, in Andaluzijo še posebe. Srečni bi se počutili tam. Saj to je dežela pesmi, veselja in« — s pritajenim glasom je po kratkem premolku dodal — »ljubezni.«

To je le prirojena dvorljivost južnjakov.« si jo še tesneje privil. Mislila si je: »Ta fant pa ostro naskakuje, pa bodo menda že vsi Španci taki. Najbrž si nič ne misli pri tem. Kaj bi neki z žensko mojih let. To je le prirojena dvorljivost junakov.«

Nadaljeval je: »Če bi vam mogel pokazati Sevillo zdaj spomladi, ko je zrak prepoln oranžnega vonja in v mesečini prepevajo stotine slavčkov.« In čpet jo je krepkeje objel okrog pasu.

»Ah, to mora biti prekrasno,« je rekla Ellen, »res moram prositi moža, naj me vzame na Španko s seboj.«

»Seveda,« je hladno pritrdil, »gospod soprog naravno mora biti z vani. Čisto sem pozabil nanj, oprostite, ampak naravno, da spada zraven, to se razume.«

Ellen si je mislila: »Ali si ne upa preveč, tudi za Španca?« In malo se je odmejnila — pa le prav malo, saj ga ni hotela užaliti. In najbrž je bilo vse to le vlnudnost, kakršno poznajo le na Špankem.

Tisti trenutek je godba prenehala in señor Valdepenas je izpustil plesalko. »Najlepša hvala, madame,« ji je dejal, »izreden užitek ste mi nudili. Zame je sreča, če srečam damo, ki dobro pleše. Ne bi plesala še prihodnji tango?«

»Škoda,« je Ellen vsa nesrečna odgovorila. »Žal ga ne znam plesati.«

»Se morate pač naučiti,« je odgovoril. »Dovolite, da vas naučim. V dveh, treh urah boste že znali.«

»Moram vprašati prej moža. Prav veselilo bi me.«

ki naj jih obvaruje vsaj pred najhujšo revščino. Po nekaterih spremembah so zborovalci sprejeli načrt. Po njem naj ima sklad redne člane (državne in samoupravne upokojene, včlanjene v društvo, in njihove vdove in otroke), poleg teh pa tudi izredne člane. To so lahko tudi aktivni državni ali samoupravni uslužbenci oz. njihovi družinski člani. Z upokojitvijo pa postanejo potem avtomatsko redni člani sklada, članstvo pa preneha s smrtjo, s prostovoljnim izstopom ali zaradi izključitve. Prenehanje članstva v društvu povzroči avtomatsko prenehanje članstva pri skladu.

Članski prispevek znaša 10 din na mesec, vpisnina do 60. leta starosti pa 20 din. Če je upokojenec ob pristopu starejši, se pristopnina sorazmerno zviša, in sicer, če je star od 60 do 65 let na 50 din, nato pa za vsakih 5 let za 10 din. Po preteku poluletnje karenčne dobe znaša podpora po smrti člana 500 din, po enem letu članstva 1000 din, po petih letih članstva pa doseže 2000 din.

Po končani obravnavi o posmrtninskem skladu so zborovalci vzeli na znanje predsednikovo poročilo, kaj je

ljublansko upokojenško društvo ukrenilo glede zadnje ministrske odločbe o delnem zvišanju prejemkov aktivnim uslužbencem. Iz tega poročila sledi, da je zagrebška upok. organizacija pozvala vsa druga društva upokojencev v državi, naj skličejo svoje izredne občne zборе in sprejmejo potrebne resolucije glede tega zvišanja, ki ga upokojenci niso bili deležni. Predsednik je prebral tudi zagrebško resolucijo v ti zadevi in predlagal, naj občni zbor sklene slično. Le-ta resolucija je bila nato soglasno sprejeta. Iz nje, po poročilih listov, posnemamo, naj bi se brez odlašanja izboljšalo gmotno stanje upokojencev, da se s tem odpravi globoko nezadovoljstvo, ki jih je zajelo. Potrebni so resnično socialno pojmovani ukrepi, s katerim se mora vsaj zaradi človekoljubnosti odpraviti neenakost med aktivnimi in upokojenimi javnimi uslužbenci, katerim obijim so bili jeseni l. 1935. sicer hkrati znižani prejemki, niso se pa obojim obenem spet vrnili odtegljaji. Zato organizacija v imenu 3000 svojih članov apelira na človekoljubnost odločujočih činiteljev, ki naj to neenakost kar najprej odpravijo.

Vestnik

Resna beseda. Spet so se pričeli kopirati zaostanki na naročnini. Dosegli so že znesek, ki je za naše ozke razmere kar nevaren. Čeprav upoštevamo sedanjo stisko, ki tare slehernega, mislimo, da je nerednemu plačevanju naročnine po večini kriva le nebržnost. V sedanjih razmerah je obstoj lista spričo neprestanega poslabševanja našega gmotnega položaja zmeraj težji, ob nerednem plačevanju naročnine pa postaja ta borba še nevarnejša. Zato pričakujemo, da bodo vsi zamudniki, ki jim je kaj do obstanka lista, storili svojo dolžnost in poravnali svoj dolg. Neredni plačniki so največji sovražniki lista.

Za povrnitev doklade za ženo. Sredi novembra je imelo društvo »Ženski pokret« v Beogradu širši sestanek s članicami vseh strokovnih organizacij javnih uslužbencev v državi, ki so bile ob delnem zvišanju prejemkov prezrte. Zborovalke so sprejele resolucijo, v kateri zahtevajo vse včlanjene ženske organizacije, naj se državnim in samoupravnim uslužbencem vrnejo za žene rodbinske doklade vsaj po 140 din na mesec, kakor so jih prejemale do jeseni l. 1935. Zahteva je utemeljena še prav posebno, ker je draginja zadnji čas zelo narasla. — Državnim in samoupravnim uslužbenkam naj se pa takoj vrnejo vsi neokrnjeni prejemki, kakor jim pritičejo po zakonih in kakor so jih prejemale do uredbe v letu 1935.

Draginjski razredi. Iz članka, ki smo ga pod tem naslovom zadnjič ponatisnili, je kranjski »Gorenjec« objavil nekaj odstavkov in dodal: »Kakšni so izdatki za uslužbenca, ki mora z dežele pošiljati

otroke na šolanje v mesto? Kdo povrne te izdatke?« Zanimivejši pa tudi značilnejši je sklep tega sestavka, ki se glasi: »Ko se je 12. novembra mudil v Kranju g. minister dr. Krek, in se je zglasila pri njem uradniška deputacija zaradi prevedbe Kranja v I. draginjski razred je g. minister povedal, da se mu je posrečilo pridobiti gospoda ministra financ za to in da je ta odredil komisijo, ki naj dožene, kateri kraj bi se mogel v nadomestilo prevesti iz I. v nižji II. razred. Nato se je imenovalo kot cenejša mesta Niš in Banjaluka. Čim pa se je za to namero zaznalo, je nastalo silno vznemirjenje in je bil finančni minister primoran — da je dotično komisijo razpustil. Treba bo iskati uradništvu, zlasti v Sloveniji, ki je tujsko-prometna in izletniška pokrajina, nova pota, da prepriča merodajne, da tako ne more iti več dalje. Če Slovenija v resnici največ plača, naj se ji tudi kaj vrne ne glede na to, kako je v Nišu ali v Banjaluki.«

Zvišanje mezd železniškemu delavstvu. Izšla je odločba min. sveta, po kateri se delavstvu drž. prometnih ustanov zvišujejo mezde. To zvišanje velja od 1. novembra t. l. dalje in bo na leto zneslo vsega skupaj približno 22 milijonov din. Zvišanje je zelo skromno, tako da spričo naraščajoče draginje ne pomeni skoro nobenega zboljšanja, saj znaša dejansko povprečno komaj 5% dosedanjih mezd. Zaradi nove razporeditve dela pa vselej ne bo končni efekt zvišanja za posameznega delavca niti tolikšen.

Službena potovanja po železnici. Finančno ministrstvo je v nekem konkret-

nem primeru izdalo pojasnilo glede uporabljanja brzovlakov na službenih potovanjih. Po tem pojasnilu se morejo opravljati službena potovanja po 6. odst., čl. 10. uredbe št. 84.600/I ali z brzimi ali s potniškimi vlaki. Brzovlak se samo takrat ne more uporabiti, če bi bilo potovanje z njim daljše in to oziraje se na število kilometrov in na dolžino časa, ki je potreben za potovanje zaradi slabih prometnih zvez ali zaradi oddaljenosti. Čeprav je torej voznja z brzovlakom dražja, se ga uradnik na službenem potovanju sme poslužiti, če obratujejo na dotični železniški progi brzi in potniški vlaki, in z brzim potovanjem ni daljše.

Razporeditev učiteljskih služb. mest. Prosvedno ministrstvo je nedavno izdalo uredbo, s katero je v smislu zakona o ljudskih šolah razdelilo vse kraje v državi v skupine. Znano je namreč, da je po navedenem zakonu službovanje v posameznem kraju vezano na določeno število odsluženih let. Tako so razdeljeni vsi kraji, v katerih so ljudske šole, v štiri skupine. V prvo skupino spadajo kraji, kjer morejo služiti učitelji, ki imajo najmanj 12 let uspešne učiteljske službe. To so: Ljubljana, Beograd, Zagreb, Skoplje in Subotica. V drugo skupino spadajo mesta, kjer morejo učitelji dobiti službo, če imajo vsaj 10 let službovanja. V naši banovini so to mesta: Celje, Kočevje, Kranj, Maribor, Novo mesto in Ptuj. V tretjo skupino, kamor morejo priti učitelji po dovršenih 8 letih službe, spadata v Sloveniji samo Kamnik in Murska Sobota. V četrto skupino pa more priti učitelj že po petih službenih letih. V to spada v Sloveniji 46 krajev. Za ostale kraje pa ni določena nobena omejitev glede službovanja v njih.

Odstranitev učiteljev iz službenega kraja. Po novem pravilniku o dovoljevanju odsotstva učiteljstvu, je isto oproščeno vlaganja prošnje, če se hoče ob nedeljah, praznikih in drugih dneh, ko ni pouka, odstraniti iz službenega okoliša. Tako smejo ljudskošolski učitelji ob božičnih, velikonočnih in drugih počitnicah oddati s svojega službenega kraja, pustiti pa morajo svoj naslov in se vrniti v službo, če bi jih predstojniki poklicali. Dovolitev za odstra-

nitev iz službenega kraja pa ne velja za upravitelje meščanskih, srednjih in sred. strokovnih šol. Po prejšnjih predpisih so morali samski učitelji brez izjeme stanovati v službenem okolišu, prav tako tudi poročeni, kjer so se pa na prošnjo dovoljevale posebne izjeme. Ob nedeljah in praznikih jim je bilo doslej načeloma prepovedano zapustiti službeni kraj. S temi predpisi je bila svoboda gibanja učiteljstva močno omejena.

Zdravniške ugodnosti zagrebških drž. uslužbencev in upokojencev. Članom »Dopolne zadrage javnih nameščencev in upokojencev« v Zagrebu priznavajo razni zdravniški znanstveni popuste na honorarjih, in to od 30 do 50%. Prav tako jim zdravniki dovoljujejo ugodne plačilne pogoje. Člani navedene podporne ustanove uživajo v Zagrebu in drugod razne ugodnosti in popuste pri najrazličnejših podjetjih, tako v raznih kopališčih, sanatorijih, pri zobarjih, v raznih trgovinah itd.

Iz organizacij

Almanah za fin. kontrolo. Sredi decembra izide »Almanah za finansijsko kontrolo za 1938 g.«. Razen koledarskega dela in strokovnega gradiva bo vseboval tudi seznam vseh uslužbencev fin. kontrole in sicer po ustanovah. Almanah izda organizacija zvančnikov fin. kontrole, bo pa objavil tudi podatke o organizaciji in članih uradnikov fin. kontrole.

Pravica poštnega osebja do odmorov v praksi. Pošti Maribor 2 je dodeljenih po stanju z dne 7. oktobra 1937 — 51 uradnikov, kateri imajo pravico do letno skupno 1697 dni rednega letnega odmora — kot poroča »Jugoslovenska P. T. T.« Da bi mogli vsi izkoristiti prepotreben odmor, bi jih moralo biti stalno skozi vse leto najmanj po 5 na rednem odmoru. Do 7. oktobra t. l. je bilo izkoriščenih le 121 dni red-

nega odmora; ostalo je torej neizkoriščenih 1576 dni, kar znači, da bi moralo biti do konca leta stalno 19 uradnikov na odmoru, da bi mogli izkoristiti v celoti pripadajoči jim redni odmor. Kljub potrebi po odmoru pa sedaj noben uradnik ni na odmoru in tudi ni pričakovati, da bi sploh še kdo prišel do odmora. Od 51 dodeljenih uradnikov sta 2 začasno drugam dodeljena, 1 je že dalj časa bolan, 1 je pa na novo postavljen dnevničar, ki še ne more opravljati samostojno službo. Službo tačas opravlja torej 47 uradnikov. — Po zadnji, do skrajnosti rigorozni sistemizaciji bi morala imeti pošta najmanj 62 uradnikov. Manjka jih torej 15. Služba je do skrajnosti skrčena, osebje skoraj brez odmorov, stanje je nevzdržno. — Tako kot v Mariboru je še marsikje v Sloveniji.

»Ah, seveda« dejal z grenkosladkim nasmehom. »Seveda morate prej vprašati gospoda soproga za dovoljenje. Po se razume.« In brez besed jo je spremil k mizi, se priklonil pred njo in pred Johnom in izginil.

»No, stara, kako smo se pa zabavali?« Pospravil je poslednji kosček kolača in nadaljeval: »Videti je bilo, da sta prav čeden par. Suče se kakor vrtavka, sapa mu ne pojema, ampak, da mu moja stara ženka tako imenitno sledi, to me pa res navdaja s ponosom.«

»Da,« je rekla in se nasmehnila kakor sfinga, »meni je še marsikaj, o čemur se ti niti ne sanja ne.«

»Nikar no,« se je na ves glas zasmejal, »ko sva pravkar slavila srebrno poroko! Presenečenj nimava pričakovati drug od drugega, stara!«

Ježilo jo je, da jo je venomer obkladal s »staro«. Saj jih je vendar komaj štiri in štirideset. Na glas je pa rekla, ko si je natakala čaj: »Morebiti imaš prav, toda bilo je zelo prijetno in rada bi se naučila plesati tango. Pravi, da se ga v dveh urah naučim, nato pa še tebi pokažem.«

»Misel ni slaba. Čudno, da se že prej nisem spomnil na to,« je rekel John. »Malo zamotana je sicer ta reč, pa če se potrudim, jo že obvladam. Treba se bo pač vaditi nekaj ur. Po plesu bom govoril s Špancem.«

Drugi dan sta imela že prvo plesno uro. Ellen je kmalu premagala težave, ne pa John. Ni mu bilo pomoči, očitno se je zelo prizadeval, toda brezupno. Kar tajal se je od potu in nekajkrat je po tistem zaklel. Ko je John po vaji izročil sešnor Valdepenasu sto frankov nagrade, je dejal: »In vendar se ne vdam. Že druge težave sem premagal, vadal se bom še nekaj ur, dokler se ne naučim. Sešnor, vam je jutri dopolne prav? Recimo ob enajstih?«

Sešnoru je bilo seveda zelo prav, zakaj sto frankov je vselej rad zaslužil. Zato se je le priklonil in obljubil, da pride. Tako sta postala zakonca vneta plesna učenca. Vsako popoldne je pa Ellen plesala z Valdepenasom.

Ker iger, ki sta si jih ogledala v raznih gledališčih, nista nič razumela, je menila Ellen, da bi bilo bolje, če bi lepo v hotelu večerjala in nato še malo plesala. John je takoj pritrldil. In tako je Ellen plesala tudi vsak večer s Špancem. In vsakokrat, kadar je plesala z njim, si jo je tesno pritisnil k sebi in ji šepetal ognjete besede v uho, tako da nič več ni bila srečna razen takrat, kadar je plesala z njim. Ni niti dvomila, da je tudi njegova sreča odvisna od tega, kajti besede so mu postajale zmerom ognjetejše. Pa je bilo tudi prijetno slišati, da ima oči kot dvoje zvezd, namesto da bi jo neprestano opozarjal na njena leta.

Ko je minilo deset dni, je nenadoma John izjavil, da je prodril že dovolj globoko v skrivnostno plesa, tako da si lahko dovoli tango že v plesni dvorani. Ellen je sicer dvomila, pa molčala. Tako sta končno poskusila. John je počakal, da se je plesišče napolnilo in nato vstal. »No, le pridi, stara,« je rekel, »pripravljen sem vreči se v vrtinec.« Postavil se je prednjo in jo pogledal kakor človek, ki je odločen da zmagaja ali pogine. Stisnila se je k njemu. »Torej začniva...« in začel je z napačnim taktom, kar ga je takoj zmedlo. Stiril je štiri korake naprej, pozabil pa na okret, tako da je nato krenil na napačno stran in naenkrat sploh ni več vedel, kako naprej, kakor da ga je prizadelo. Tako sta obstala negibna sredi dvorane, Ellen skratno rdeča v obraz, John preplašenih oči, ki so klicale na pomoč, ki je pa ni bilo od nikoder.

»Prokletu,« je rekel, »čisto sem pozabil kako zdaj, veš ti stara?«

»Ti stari tepec,« je siknila Ellen vsa divja. »Glej, da zgineš nazaj k mizi.« Še nikdar ni bila tako govorila z njim.

Zardel je kakor ona, toda ne od sramu, temveč od divjosti. »Prav, nisem ti več zadosti dober za ples, saj ne bo več prilike za to, za vse večne čase lahko poskakuješ s svojim prokletim Špancem!« In ko so mu ušle besede, se je sam huje začudil kot ona. Nekje v podzavest se mu je bila vtihotapila ljubosumnost, ki se je sprostila zdaj s kletvico. Rdeč kakor puran je omahnil v naslanjač. S tresočo roko si je prižgal debelo smotko in dejal: »Danes sem zadnjič plesal s teboj. Udam sem, pa zato ni treba, da se daš motiti v svoji zabavi, dragica.«

Od kar sta prišla s poročnega potovanja, ji ni bil več rekel: dragica. Ellen je spoznala, da ga je bridko užalila. Ji je bilo žal? Ne, zakaj osramotil jo je, zato ga sovraži — neizrekljivo sovraži... Tedajci se je pojavil pred njo sešnor Valdepenas. Najbrž njune sramote ni opazil. Ljubeznivo se je priklonil in jo smehljalje, da so se mu videli vsi prekrasni zobje, zaprosil za tango. Ellen je vstala in pokimala. Ko sta priplešala mimo njune mize, Johna ni bilo več. Ellen se je trudila, da bi se obvladala, toda nenadoma jo je nepremagljiva, blazna sila prevzela in strastno je vzkliknila: »Zdaj sem vaša, kar vzemite me. Z njim sem opravila.«

»Kaj?« je ves preplašen zaklical sešnor Valdepenas.

»Reči hočem,« je skušala prekriti okester, »da sem zdaj samo vaša, da storite z menoj kar hočete. Pobegniva še nočoj!«

»Sveta Devica!« je dejal sešnor Valdepenas, storil napačen korak in ji stopil celó na nogo. Toda spretnost mu je takoj pomagala, da se je znašel in z njo naprej drsel po taktu. »Ampak,« ji je šepnil prav v uho, »kako si pa to predstavljate? Saj

vendar veste, da sem tod v hotelu nastavljen s pogodbo. Če jo kar tako pobrišem, me ne bi nikoli več vzeli v službo. Razen tega pa tudi denarja nimam. In kaj bi pa rekla k temu moja žena?«

»Vaša žena?« je ponovila Ellen. »Oženjeni ste in pri tem mi šepetate zaljubljene besede in mečate glavo? Prosim, izpusite me!«

»Ne,« je rekel in jo še tesneje oklenil. »Ta ples morate skončati z menoj. Saj mi gre za ime! Preden ne konča glasba, vas ne izpustim. Med tem vam pa razložim, da tako, kakor sem vam, dvorim vsem damam. Saj to je moja dolžnost po pogodbi, zato tudi dame rade pridejo k nam, toda niti ena ne vzame tega za res. Vse vedo, da spada ta stvar zraven, kakor saksofon, razumete? Vedo pa seveda vse, ker so dame iz velikega sveta. Če bi bili tudi vi taka svetska dama...«

Ko je to izrekel, je ravno za trenutek prenehala godba, nato pa na splošno ploskanje pričela iznova. Presledek je bil vendar dovolj dolg, da se je Ellen še izmutila. Sešnor Valdepenas je ostal čisto sam sredi dvorane in gledal ne ravno preveč duhovito predse. Toda bil je vesel, da je rešen neprijetne naloge, razlagati ti malomestni Angležinji stvari, ki jih očitno ne bi bila razumela.

Ellen je pa ta čas že prihitela do dvigala in se odpeljala v svoje nadstropje. Z vso silo je potrkala na vrata.

Vrata so se takoj odprla in John je stal pred njo. »Za božjo voljo, kaj se je zgodilo, Ellen?« je vprašal. Planila je v sobo, zaloputnila vrata za seboj in se mu vrgla okoli vratu.

»Ah, Johne,« je ihtela, »bila sem nemumna gos. Oprostite mi, in vse življenje bom odslej plesala samó s teboj, John!«

»Zakaj, stara?« je vprašal in jo narahlo oplazil z brki po licu. »Ampak, kakor želiš, meni bo čisto prav.«

Upokojenec

Posredovanje železniških upokojencev. Odposlanci združenih društev železniških upokojencev iz Ljubljane, Zagreba, Subotice in Sarajeva so bili pred kratkim v Beogradu, da bi vnovič na vseh merodajnih mestih posredovali za rešitev perečih vprašanj novih upokojencev in staroupokojencev, provizionistov, miloščinarjev, železniških invalidov, vdov in sirot. Železniške upokojence dravske banovine je zastopal društveni predsednik g. Šalamun.

Posmrtninsko zavarovanje upokojencev. Od podpisanega društva smo prejeli: »Vsi državni upokojenci (-ke) katere koli panoge drž. službe (ne le učitelji) in njih soproge in vdove lahko pristopijo k posmrtnemu skladu učiteljstva. Takoj so zavarovani za nad 2000 din in plačujejo povprečno manj ko 10 din mesečno. Prijavo je nasloviti na »Društvo upokojenega učiteljstva v Ljubljani«.

Novo društvo upokojencev. Iz zagrebškega »Penzionera« posnemamo, da se je tudi v Mostarju v Hercegovini ustanovilo društvo upokojencev. Dne 24. oktobra je imelo izredni občni zbor, na katerem so zborovalci sprejeli resolucijo o novem zvišanju prejemkov, ki ne velja za upokojence. — Iz tega bi sledilo, da so zdaj v primorski banovini, kamor spada Mostar,

tri upokojenske organizacije, namreč v Šibeniku, Splitu in Mostarju.

Organiziranje beograjskih upokojencev. Začetek novembra so v dvorani Znanstvenega doma imeli beograjski javni upokojenci že drugi sestanek glede ustanovitve stanovskega društva. Zborovalci so sklenili, da se organizirajo na socialni podlagi, ker upokojenci zaradi ponovnega znižanja prejemkov ne morejo več živeti s svojimi dohodki, na drugi strani pa ne smejo svojih sil izrabljati kot pogodbeni uslužbenci ali dnevničarji javnih ustanov, oz. se jim zaradi take postranske zaposlitve znižuje pokojnina. Začetniki tega gibanja upajo, da se jim bo posrečilo zbrati v društvu večino vseh 11.000 drž. in samoupravnih upokojencev, kolikor jih živi v Beogradu.

Zagrebska organizacija upokojencev in znižanje. Društvo upokojencev za savsko banovino v Zagrebu je imelo že 24. oktobra zborovanje, na katerem so obravnavali zadnjo odločbo o delnem povračilu doklad aktivnim uslužbencem. Z zborovanja so odposlali brzojavke odločujočim činiteljem, sprejeli so tudi resolucijo, ki je pa njihovo glasilo »Penzioner« sprva ni moglo objaviti. Na svojo brzojavko ministru za notranje zadeve, so prejeli iz kabineta istega ministru odgovor, da »se bo g. minister zavzel za Vaše težnje«.

Člani »Nabavljalne zadruge« lahko naroče šolske in pisarniške potrebščine na nakaznice svoje zadruge, kjer imajo običajne ugodnosti.

ČE IMATE OTROKE, pa jim želite kupiti lepe mladinske knjige, se oglasite v Knjigarni Učiteljske tiskarne, kjer imate najboljšo izbiro mladinskih knjig po izredno znižanih cenah.

Smučarji, pozor! Kump: Smučanje 30 din; Kump: Ski 60 din; Badjura: Smučar 30 din; Smučka terminologija 8 din; Zimski vodnik Po Sloveniji 20 din.

Nalivna peresa najnovejšega sistema dobite po ugodnih cenah v Knjigarni Učiteljske tiskarne. Cene od 12 do 400 din.

Modne liste dobite v bogati izbiri v Knjigarni Učiteljske tiskarne.

Ustanovljena
1907. leta

**BANKA
IŠTEDIONICA d. d.**

KRAPINSKE TOPLICE
Podružnica v Zagrebu, Račkoga ulica 8/1

Sprejema vpise na obročne tedne štednje z zelo ugodnim obrestovanjem v zvezi z brezplačnim zavarovanjem,
daje posojila

državnim, samoupravnim uradnikom in uslužbencem, oficirjem, orožnikom, železničarjem, upokojencem, zasebnikom, i. t. d.

Zastopnik za Maribor:
Franjo Klemen, Slovenska 36
Zastopnik za Ljubljano:
Rudolf Schildenfeld,
Tržaška cesta 24,
ali neposredno
na zavod

Naročajte „Naš glas“

Zadružne vesti

Učiteljske gospodarske zadružne ustanove v Sloveniji so: 1. Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Knjigarna Učiteljske tiskarne, Podružnica Knjigarna Učiteljske tiskarne v Mariboru. 2. Učiteljska Samopomoč. 3. Hranilnica in posojilnica učit. konvikta v Ljubljani. 4. Učit. gospodarska in kreditna zadruga v Celju. 5. Učiteljski dom v Ljubljani. 6. Učiteljski dom v Mariboru. 7. Učiteljski dom v Rogški Slatini. 8. Dom

učiteljic v Ljubljani. 9. Društvo upokojenega učit. v Ljubljani. — Snuje se: 10. Učiteljski dom na morju. 11. Učiteljski planinski dom.

Iz naše ljubljanske nabavljalne zadruge. V zadruzi državnih uslužbencev na Vodnikovem trgu št. 5 dobite: Lepa zimska jabolka po zmerni dnevni ceni. — Ravno kar je došla tudi nova pošiljka porcelana; najnovejši vzorci. Na izbiro so pri-

merna darila za božič, Miklavževa darila za male in odrasle. Priporočamo pristen naraven med. — Kupujte vse potrebščine

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

v lastni zadruzi! V zadružni krčmi dobite dobra, pristna vina, štajerska, dolenska in dalmatinska, vse po zelo zmernih cenah. Naprodaj je zmeraj svež mrzel prigrizek. V krčmi so na razpolago dnevnik in več drugih časnikov.

ZA MIKLAVŽA

zelo prikladna darila nudi tvrdka

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

ZA JESEN IN ZIMO!
Tople in fine odeje,
volnene ter šivane.
NANKING, INLET,
perje in puh
priporoča tvrdka
ROBERT GOLI
LJUBLJANA, Šelenburgova 3

Poravnajte

naročnino za

„NAŠ GLAS“

A. ŠARABON, Ljubljana

Telefon št. 26-66   Ustanovljeno leta 1886

Veletrgovina kolonialne in špecerijske robe

Velepražarna za kavo • Mlini za dišave
Glavna zaloga rudninskih vodâ

**T O V A R N A
VIDMAR**

izdeluje dežnike, nogavice vseh vrst in svileni trikot-perilo

Trgovine: v Ljubljani, Pred Škofijo 19 in Prešernova ulica 20,
Zagreb, Jurišičeva ulica 8 in Hlica 41a,
Beograd, Kralja Milana 5,
Novi Sad, Kralja Aleksandra 22

Prvovrstne kvalitete, nizke cene!

Manufakturna trgovina
FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnena blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh perje, kapok, volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gospodom uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih uslužbencev
v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874.
Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413.
Posojila do Din 10.000— vsem javnim nameščencem po 7% proti zaznambi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Na zaupanju sloni prijateljstvo!

Zato se pri nakupu manufakturnega blaga z zaupanjem obrnite na znano solidno tvrdko

A. ŽLENDER manufakturna trgovina
Ljubljana **Mestni trg 2.**

Največja zaloga: novosti, finih in trpežnih kvaliteta za zimske suknje, kamgarna in sportnega blaga za moške obleke, volnena blaga za ženske plašče, perilnega blaga za obleke, čudovito lepih svil, volnenih in svilenih prešitih odej, belega blaga za telesno in posteljno perilo, gradina za modrace i. t. d.

Dobro in trpežno blago je najcenejše!

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin c. z. z. o. z.

Ljubljana, Vodnikov trg št. 5 • Telefon št. 2421

*Širite
zadružno misel
med svojimi
tovariši!*

Državni uslužbenci! Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže špecerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga. Na zalogi ima vsakovrsten porcelan, emajlirano kuhinjsko posodo, jedilni pribor, ki ne rjavi, itd.